

Sammanträdestid	12.11.2019 kl. 18:30 – 18.55.
Sammanträdesplats	Kommunkansliet
Beslutande	Jansson Harry, ordförande, Aaltonen Carina, vice ordförande, Boedeker Tomas, Eriksson Peggy, Eriksson Roger, Hambrudd Annika, Milestad-Styrström Suzanne.
Frånvarande	
Övriga närvarande	Nordberg Mika, kommunfullmäktiges ordförande, Eriksson John, kommundirektör, Josefsson Emilia, tf. kommunsekreterare, sekreterare.
Paragrafer	§§ 240-244
	Jomala den 12 november 2019 Harry Jansson Emilia Josefsson
Protokolljustering	Jomala den 12 november 2019 Annika Hambrudd Tomas Boedeker
Protokollet framlagt till påseende	Kommunkansliet i Jomala den 14 november 2019 Tf. kommunsekreterare Emilia Josefsson
Utdragets riktighet bestyrker	Jomala / 201_ _____

JOMALA KOMMUN

Organ
Kommunstyrelsen

SAMMANTRÄDESKALLELSE

Utfärdad
6.11.2019

Sammanträdestid	12.11.2019 kl. 18:30
Sammanträdesplats	Kommunkansliet

Ärenden:

240 §	Sammanträdets konstituerande	1
241 §	Förslag till grundavtal för en samordnad socialtjänst, förfrågan Ålands Omsorgsförbund k.f.	2
242 §	Ålands Skid- och Skidskyttecentrum Ab:s bolagsstämma 18.11.2019, direktiv till ombud	9
243 §	Oasen boende- och vårdcenter k.f., utlåtande budgetförslag för 2020	10
244 §	Sammanträdets avslutande	15

240 §

SAMMANTRÄDETS KONSTITUERANDE

SAMMANTRÄDETS ÖPPNANDE

Sammanträdet inleds kl. 18.30.

SAMMANKALLNING OCH BESLUTFÖRHET

Kommunstyrelsen konstaterar att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutfört.

PROTOKOLLJUSTERING

Till protokolljusterare utses Annika Hambrudd och Peggy Eriksson.

FÖREDRAGNINGSLISTAN

Föredragningslistan godkänns enhälligt med tillägg av följande ärende:
§ 243 Oasen boende- och vårdcenter k.f., utlåtande budgetförslag för 2020

Dnr: DIARIET 216/19

241 §

FÖRSLAG TILL GRUNDAVTAL FÖR EN SAMORDNAD SOCIALTJÄNST, FÖRFRÅGAN ÅLANDS OMSORGSFÖRBUND K.F.

KST § 101/3.6.2019:

Förbundsstyrelsen för Ålands Omsorgsförbund k.f. (ÅOF) har 15.5.2019 beslutat att be vardera medlemskommun att senast 14.6.2019 utse en representant och suppleant med mandat att förhandla fram ett förslag till grundavtal för en samordnad socialtjänst inom ÅOF. Förbundsstyrelsens beslut och tillhörande skrivelse, enligt bilaga:

./.

Bilaga A – KST § 101

Av beslutet framgår vidare att en projektledare ska anlitas för framtagandet av grundavtalet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar utse en representant och suppleant med mandat att förhandla fram ett förslag till grundavtal för en samordnad socialtjänst inom Ålands Omsorgsförbund k.f. Kommunstyrelsen beslutar även om eventuella direktiv till representanten och suppleanten.

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslutar utse Harry Jansson till representant och Carina Aaltonen till suppleant med mandat att förhandla fram ett förslag till grundavtal för en samordnad socialtjänst inom Ålands Omsorgsförbund k.f.

KST § 235/4.11.2019:

Gruppen med mandat att förhandla fram ett grundavtal för kommunernas socialtjänst (KST) har träffats tre gånger. Sammanfattningsvis kan konstateras att syftet med förslaget till grundavtal för KST är att omvandla ÅOF till KST så att kommunalförbundet ska ansvara för alla de uppgifter inom socialvård som ankommer förbundet och socialvårdsområdet enligt 1 § landskapslagen om kommunalt samordnad socialtjänst (ÅFS 2016:12). Efter omröstning vid gruppens sista möte 18.9.2019 beslöts att skicka ut ett upprättat utkast till grundavtal för godkännande till medlemskommunerna. Som beslutsunderlag skickades även en tillhörande uträkning kring kostnadsfördelningen av KST som enligt 19 § i utkastet till grundavtal är 50/50 invånarantal och skattekraft. Utkast till grundavtal samt tillhörande uträkning, enligt bilaga:

./.

Bilaga A – KST § 235

Om en majoritet av medlemskommunernas fullmäktige godkänner det bifogade förslaget till grundavtal så träder det i kraft enligt 85 § kommunallagen (ÅFS 1997:73). Medlemskommunerna ombeds att senast 30.11.2019 ta ställning till grundavtalet. Enligt gällande landskapslag om en kommunalt samordnad socialtjänst ska KST bildas 1.1.2021.

Kommunfullmäktige i Jomala har redan genom beslut § 69/13.11.2018 tagit ställning till ett tidigare utkast gällande grundavtal i KST. Vid detta tillfälle godkändes inte grundavtalet då ett förslag till grundavtal i ett kommunalförbund inte kan utgå ifrån att en lagändring ska göras och då väsentliga frister så som sista datum för inbetalning av det höjda grundkapitalet inte reglerats. Vad gäller osäkerheterna kring hur den föreslagna kostnadsfördelningen kommer att fungera tillsammans med landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna (ÅFS 2017:120) och hur effekterna blir kvarstår vissa osäkerhetsfaktorer. Vad gäller hanteringen av det höjda grundkapitalet till 2 000 000 euro och inbetalningen av differensen är det nu reglerat i det nya utkastet till grundavtal för KST. I beredningen nedan lyfts särskilt upp omständigheter som ändrats jämfört med det tidigare förslaget till grundavtal för KST och omständigheter som är väsentliga för Jomala kommun:

1. Förbundsstämma

Enligt 4 § i förslaget till grundavtal utgör det högsta beslutande organet en förbundsstämma och inte ett förbundsfullmäktige så som i ÅOF. Genom ändringen åsyftas att göra beslutsfattandet mer flexibelt och med tanke på att de flesta beslut inom socialvården styrs av lagstiftningen på området är utrymmet för politik begränsat. Detta medför att förbundsstyrelsen och tjänstemän inom förbundet får en utökad behörighet samt att medlemskommunerna kan välja ombud till stämman utgående från vilka ärenden som behandlas. Sedvanliga uppgifter så som val av ledamöter i förbundens organ och revisorer samt beslut om budget, ekonomiplan, bokslut, ansvarsfrihet, förvaltningsstadga, grund för avskrivningar, grund för avgifter och grunderna för intern kontroll/riskhantering faller dock inom förbundsstämmans behörighet.

2. Förbundsstämmans beslutförhet

Enligt 7 § i förslaget till grundavtal framgår att förbundsstämman är beslutförd då minst två tredjedelar (2/3) av representanterna är närvarande och invånarantalet i de kommuner som är representerade vid mötet är minst hälften av det sammanlagda invånarantalet i kommunalförbundets medlemskommuner. Beslut fattas med enkel majoritet av rösterna, dock sålunda att minst fyra (4) medlemskommuner omfattar beslutet. Det nya som aldrig tidigare diskuterats med medlemskommunerna eller funnits med i tidigare utkast till grundavtal är att ett beslut måste omfattas av minst fyra (4) medlemskommuner. En liknande reglering finns i grundavtalet för Oasen boende- och vårdcenter k.f. och har lett till att vissa beslut t.ex. gällande grundavgiften inte kunnat verkställas trots en stor majoritet. Sammantaget kan den föreslagna regleringen i grundavtalet för KST leda till att kommuner som representerar mycket mer än 50 % av Ålands befolkning eventuellt inte kan få sin vilja igenom. Det finns även en uppenbar risk för ineffektivitet och möjlighet för vissa medlemskommuner att förhindra förändringar. I och med att så många som fyra (4) medlemskommuner måste stå bakom ett beslut kan konstateras att regleringen inte heller är anpassad till en eventuell kommunstrukturförändring på Åland.

3. Kallelse till förbundsstämma

Enligt 9 § i förslaget till grundavtal ska förbundsstämma åtminstone hållas två gånger om året. Förbundsstämman sammankallas av förbundsstyrelsens ordförande. Extra förbundsstämma ska sammankallas när minst två medlemskommuner skriftligt begär det för behandling av ett visst ärende. Kallelse till förbundsstämman ska skickas elektroniskt till av medlemskommunen uppgiven e-postadress minst fjorton (14) dagar före stämman. Att kallelsetiden fastställs till fjorton (14) dagar framom 21 dagar, så som i tidigare förslag till grundavtal och många andra kommunalförbund, måste ses som en stor nackdel då medlemskommunerna kan få tidsmässiga problem att utse ombud, granska handlingar och ge eventuella direktiv till ombuden i behöriga organ. Med tanke på den omfattande verksamhet KST kommer att bedriva och den stora kostnadspåverkan förbundet kommer att ha på primärkommunernas ekonomi måste det anses märkligt att kallelsetiden förkortats till enbart fjorton (14) dagar.

4. Förbundsstyrelsen

Enligt 10 § i förslaget till grundavtal ska förbundsstyrelsen bestå av 7 medlemmar där 2 ska utses av Mariehamns stad, 2 utses av Södra Åland (Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland), 2 utses av Norra Åland (Geta, Finström, Saltvik, Sund, Vårdö) och 1 utses av Skärgården (Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga). I nuvarande grundavtal för ÅOF ska förbundsstyrelsen bestå av 5-7 medlemmar, men enligt nuvarande praxis består förbundsstyrelsen av 7 medlemmar som i regel fördelas enligt förslaget till grundavtalet för KST. Det som kan konstateras för Jomala kommun del är att med tanke på kommunens invånarantal om cirka 5 200 motsvarar inte fördelningen av styrelseplatserna, där Jomala kommun inte garanteras en plats, vad som eventuellt skulle kunna uppnås vid en vanlig omröstning eller vid ett proportionellt val. Det kan även konstateras att förslaget till förbundsstyrelsesammansättning är anpassat till fyra kommuner och att landskapslagen om en reform av kommunstrukturen på Åland (ÅFS 2019:28) kommer att verkställas. Nackdelen med det föreslagna systemet är också att det öppnar upp för ett politiskt spel mellan kommuner för att fördela förbundsstyrelseplatser. Denna nackdel förstärks även ifall vissa kommuner framom andra gynnas eller missgynnas av den föreslagna solidariska finansieringen av förbundet. Det kan således uppstå en situation där den som betalar en stor andel av förbundets kostnader inte har ett lika stort inflytande vid beslutsfattandet.

I förslaget till grundavtal i KST har också den tidigare rekommendationen att de personer som utses till förbundets styrelse antingen ska inneha fullmäktige- eller styrelseplats eller vara ledande tjänstemän i medlemskommunerna ändrats till ett direkt ska-krav. Det måste anses högst osäkert ifall detta krav kan anses förenligt med den grundlagsskyddade kommunala självstyrelsen i 121 § 1 mom. i Finlands grundlag (FFS 731/1999) och att kommunernas förvaltning ska grunda sig på självstyrelse för kommunens invånare. Den kommunala självstyrelsen ger kommuninvånarna rätt att

självständigt besluta om sin kommuns förvaltning och ekonomi. I självstyrelsen ingår även bland annat kommuninvånarnas rätt till förvaltningsorgan som de själva valt (se t.ex. GrUU 67/2014 rd s. 5 och GrUU 75/2014 s. 5-6).

5. Grundkapital

Enligt 14 § i förslaget till grundavtal höjs grundkapitalet till 2 000 000 euro framom det tidigare 1 000 000 euro i samband med att kommunalförbundet inleder handhavandet av all den socialvård som enligt lag ankommer på kommunerna i enlighet med 1 § LL om kommunalt samordnad socialtjänst (ÅFS 2016:2). Grundkapitalet delas upp i medlemskommunsandelar i proportion till det totala antalet invånare i landskapet Åland 31.12.2019. Höjningen av grundkapitalet görs för att kommunalförbundet får en mer omfattande verksamhet och skillnaden ska respektive kommun betala in separat senast 1.1.2021. Enligt 15 § i förslaget till grundavtal fastställs även, som sig bör, en medlemskommuns andel i kommunalförbundets tillgångar samt dess ansvar för skulder och skyldigheter i förhållande till dess andel av grundkapitalet.

6. Budget samt uppföljning och rapportering till medlemskommunerna

Enligt 16 § i förslaget till grundavtal ska förbundsstämman senast 15.10 godkänna budgeten och ekonomiplan för varje begynnande period. Den föreslagna tidpunkten är bra så länge medlemskommunerna involveras i budgetarbetet tidigare. Ifall så inte sker blir det tidsmässiga problem att hantera medlemskommunernas egna budgetar och ekonomiplaner. Nuvarande förfarande i ÅOF att medlemskommunerna ska ge yttranden på budgetförslaget i förväg tas även helt bort.

Enligt 17 § i förslaget till grundavtal ska kommunalförbundet ha en periodiserad uppföljning av ekonomin och verksamheten. Förbundsstyrelsen ska även 2-3 gånger per år ge medlemskommunerna en rapport om hur verksamheten och ekonomin utfallit samt en helårsprognos. Detta är en ny reglering jämfört med tidigare och något som måste anses vara en klar förbättring vad gäller transparensen och medlemskommunernas möjlighet att styra kommunalförbundet.

7. Bokslut och verksamhetsberättelse

Enligt 18 § i förslaget till grundavtal bör bokslutet färdigställas och överlämnas till revisorerna före 28.2. För att medlemskommunerna så effektivt som möjligt ska kunna färdigställa sina egna bokslut är det väsentligt att kommunalförbunden i tid färdigställer sina bokslut. I och med att den föreslagna regleringen är att bokslutet bör färdigställas och överlämnas till revisorerna före 28.2 är detta inte ett krav utan en rekommendation som skapar otydlighet.

8. Medlemskommunernas betalningsandelar

Enligt 19 § i förslaget till grundavtal ska kommunalförbundets verksamhet finansieras av kommunerna gemensamt. Från kostnader dras landskapsan-

delarna som betalas till förbundet enligt landskapslagen om landskapsandelar (ÅFS 2017:120). Den resulterande summan utgör förbundets nettodriftskostnad. Förbundets nettodriftskostnad fördelas sedan mellan medlemskommunerna i två lika stora delar. Förbundets halva nettodriftskostnad fördelas enligt varje kommuns andel av totala antalet invånare per 31.12 före räkenskapsåret och andra halvan av nettodriftskostnaderna fördelas enligt varje kommuns andel av den totala skattekraften. Med kommunens skattekraft avses den uträknade beskattningsbara inkomsten i kommunen. Sammanfattningsvis blir kostnadsfördelningen således 50/50 invånarantal och skattekraft.

Enligt 27 § i förslaget till grundavtal finns även en övergångsbestämmelse. Landskapsandelssystemet utjämnar historiska kostnadsskillnader. Denna utjämning är utformad så att den påverkar pengaströmmarna mellan landskap, kommuner och kommunalförbundet. Då kommunalförbundet fördelar kostnader solidariskt ska den historiska utjämningen för de första två åren (2021 och 2022) i sin helhet komma primärkommunerna till del. Detta påverkar inte kommunens betalningsandel trots att det påverkar kommunens betalning. I det fall kommunalförbundet fått ett utjämningsbelopp av landskapsandelssystemet (positivt eller negativt) enligt 7-8 §§ landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna (ÅFS 2017:120) för någon av kommunerna ska detta belopp dras av från den specifika kommunens betalning. Detta innebär att om kommunens utjämningsbelopp som betalats till kommunalförbundet är positivt ska det dras av från kommunens betalning, medan det om det är negativt ska läggas till kommunens betalning.

Det nu föreslagna kostnadsfördelningssystemet 50/50 invånarantal och skattekraft är enklare än det tidigare. Däremot kvarstår problematiken att inblandningen av skattekraft leder till ett svåröverblickbart system med dubbla kompenseringar. Bara användningen av skattekraft som kostnadsfördelningsgrund kan ifrågasättas då detta inte på något sätt kan härledas till en kommuns eventuella behov av socialvård och då det nya landskapsandelssystemet redan innehåller en väsentlig skattekompletteringsdel. För att få en enkel och avsedd finansiering samt kostnadsfördelning mellan medlemskommunerna av KST måste landskapsregeringen involveras så att landskapsandelssystemet fastställs samtidigt som finansieringen samt kostnadsfördelningen av KST. Ifall detta inte görs och landskapet sedan ändrar landskapsandelssystemet är systemet avtalsmässigt låst till ett tidigare system.

Ikraftträdande och tillämpning

Enligt 27 § i förslaget till grundavtal träder avtalet till stora delar i kraft redan 1.1.2020 samt ÅOF byter namn till *Kommunernas socialtjänst k.f.* och högsta beslutande organ blir en stämma. Kommunalförbundet tillhandahåller dock under år 2020 endast tjänster inom specialomsorgen i enlighet med tillämpliga delar av Ålands omsorgsförbunds k.f. grundavtal som trädde i kraft 1.1.2013.

Sedan uppmärksammas särskilt att ”*Det innebär även att medlemskommunerna utser styrelseledamöter för mandatperioden 2020-2023 i enlighet med föreliggande avtals § 10*”. Enligt 10 § i förslaget till grundavtal är förbundsstyrelsens mandattid dock enbart två (2) år, varvid enbart åren 2020-2021 bör påverkas.

Sammanfattning

Inledningsvis kan konstateras att förslaget till grundavtal i KST medför att Jomala kommuns möjlighet att påverka och styra KST minskar jämfört med nuvarande situation i ÅOF. Slutsatsen baseras på (i) den nya regleringen i 7 § i förslaget till grundavtal att minst fyra (4) medlemskommuner måste omfatta ett beslut vid förbundsstämman, (ii) kallelsetiden till förbundsstämman är enbart fjorton (14) dagar enligt 9 § förslaget till grundavtal, (iii) förbundsstyrelsens sammansättning med sju (7) ledamöter där Jomala kommun inte garanteras en plats medför att regleringen i 10 § förslaget till grundavtal ger mindre inflytande för kommunen än om en vanlig omröstning eller proportionella val till förbundsstyrelsen skulle hållas, (iv) höjningen av grundkapitalet till 2 000 000 euro som enligt 14 § i förslaget till grundavtal baseras på invånarantal 31.12.2019 kommer medföra att Jomala kommun dels sannolikt måste göra en större inbetalning till KST och dels att kommunens inflytande i KST kommer vara mindre än andelen i grundkapitalet och (v) att nuvarande förfarande i ÅOF att medlemskommunerna ska ge yttranden på budgetförslaget i förväg tas bort i KST minskar möjligheterna att styra förbundet.

För Jomala kommuns del medför förslaget även att kommunens kostnader för socialvården ökar väsentligt. Den föreslagna 50/50 finansieringen av KST utgående från invånarantal och skattekraft medför vid en jämförelse med kommunens egna kostnader om 2 805 000 euro 2018 en höjning till 3 710 264 euro ifall kostnadsfördelningen skulle ha använts 2018. Merkostnaden 2018 skulle således ha varit 905 264 euro eller 32,27 % för exakt samma socialvård till kommunens invånare. Ifall man beräknar med landskapsandelssystemet på området där en utjämning till 65 % redan finns är merkostnaden 328 894 euro eller 9,73 %. Den största vinnaren av den föreslagna finansieringen av KST var 2018 Mariehamns stad som hade egna kostnader om 11 134 000 euro, men enligt den föreslagna finansieringen enbart skulle ha betalat 9 218 363 euro. Övriga kommuner och landskapet skulle 2018 således ha betalat 1 915 637 euro av stadens kostnader för socialvård.

Med tanke på att Jomala kommun de facto i och med förslaget till finansiering av KST får väsentligt högre kostnader än tidigare borde kommunen åtminstone få ett garanterat inflytande i kommunalförbundet. Att kommunen inte t.ex. garanteras en plats i förbundsstyrelsen trots att kommunen vid ett proportionellt val skulle uppnå detta kan ifrågasättas. Att ett beslut i förbundsstämman måste omfattas av fyra (4) medlemskommuner kan även leda till ineffektivitet och att en majoritet av Ålands befolkning inte genom sina representanter kan få sin vilja igenom. Det brukar också vara en fördel

ifall inflytande och betalningsandel så nära som möjligt motsvarar varandra ifall en kostnadseffektivitet eftersträvas.

Avslutningsvis bör ånyo lyftas fram att i förslaget till grundavtal har den tidigare rekommendationen att de personer som utses till förbundets styrelse antingen ska inneha fullmäktige- eller styrelseplats eller vara ledande tjänstemän i medlemskommunerna ändrats till ett direkt ska-krav. Det måste anses högst osäkert ifall detta krav kan anses förenligt med den grundlags-skyddade självstyrelsen i 121 § 1 mom. i Finlands grundlag (FFS 731/1999) och regleringen i 10 § i förslaget till grundavtal för KST kan öppna upp för besvär både från medlemskommuner och kommuninvånare.

Socialchefen förordar:

Kommunstyrelsen beslutar föreslå för fullmäktige att förslaget till grundavtal för KST enligt Bilaga A inte godkänns.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar föreslå för fullmäktige att förslaget till grundavtal för KST enligt Bilaga A inte godkänns.

BESLUT:

Tomas Boedeker föreslår, understödd av Suzanne Milestad-Styrström, att ärendet bordläggs till ett extra kommunstyrelsesammanträde 12.11.2019. Vid omröstning mellan fortsatt behandling och bordläggning röstade Carina Aaltonen, Roger Eriksson, Annika Hambrudd och Harry Jansson för fortsatt behandling medan Tomas Boedeker, Suzanne Milestad-Styrström och Peggy Eriksson röstade för bordläggning.

Enligt 24 § Jomala kommuns förvaltningsstadga krävs enbart en tredjedel av närvarande ledamöters röster för att bordlägga ärendet. Kommunstyrelsen beslutar således bordlägga ärendet.

KST § 241/12.11.2019:

Harry Jansson föreslår, understödd av Carina Aaltonen, att kommunstyrelsen beslutar föreslå för fullmäktige att förslaget till grundavtal för KST enligt Bilaga A godkänns.

Vid omröstning mellan kommundirektörens förslag och Harry Janssons förslag röstade Carina Aaltonen, Roger Eriksson, Annika Hambrudd och Harry Jansson för Harry Janssons förslag medan Tomas Boedeker, Suzanne Milestad-Styrström och Peggy Eriksson röstade för kommundirektörens förslag. Kommunstyrelsen beslutar således godkänna Harry Janssons förslag.

Dnr: DIARIET 519/19

242 §

ÅLANDS SKID- OCH SKIDSKYTTECENTRUM AB:S BOLAGS-STÄMMA 18.11.2019, DIREKTIV TILL OMBUD

KST § 238/4.11.2019:

Ålands skid- och skidskyttecentrum Ab håller ordinarie bolagsstämma 18.11.2019 kl. 19.00 på Vikingahallen i Jomala. Jomala kommun har inget utsett ombud.

Kallelsen samt övriga bilagor har delgetts kommunstyrelsen på kommunens intranät 4.11.2019.

Vid stämman behandlas bland annat bokslut, resultaträkning, balansräkning, verksamhetsberättelse och revisionsberättelse för perioden 1.7.2018-30.6.2019 samt val av ny styrelse.

Det konstateras i verksamhetsberättelsen att resultatet för perioden är en vinst om 1 568,09 euro (-39,06 euro 1.7.2017–30.6.2018).

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar om att utse eventuellt ombud och ge eventuella direktiv.

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslutar enhälligt bordlägga ärendet till extra kommunstyrelsesammanträde 12.11.2019.

KST § 242/12.11.2019:

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslutar utse Calle Greiff till ombud vid stämman 18.11.2019. Som direktiv till ombudet meddelar kommunstyrelsen att Jomala kommun inte önskar gå vidare med en satsning på skidtunnel och fusion med Ålands Skidtunnel Ab. Som styrelseordförande ska Jesper Strandvik väljas, under förutsättning att han slutgiltigt samtycker till uppdraget.

243 §

OASEN BOENDE- OCH VÅRDCENTER K.F., UTLÅTANDE BUDGETFÖRSLAG FÖR 2020

KST § 185/7.10.2019:

Oasen boende- och vårdcenter k.f. (Oasen) har 20.9.2019 inkommit med ett förslag till budget för 2020 och ekonomiplan för 2021-2022. Ett eventuellt utlåtande ska vara inlämnat senast 11.10.2019.

Oasens förslag till budget för 2020 och ekonomiplan för 2021-2022 har delgetts kommunstyrelsen på kommunens intranät 2.10.2019.

I budgetförslaget för 2020 kan konstateras att de budgeterade kostnaderna ökat från 5 061 784 euro i bokslutet för 2018 till 6 119 524 euro i budgetförslaget för 2020. Detta är en ökning med 1 057 740 euro eller 20,9 %. Ifall en jämförelse i stället görs mot fastslagen budget för 2019 ökar kostnaderna från 5 766 877 euro till 6 119 524 euro, vilket är en kostnadsökning med 352 647 euro eller 6,1 %. En del av kostnadsökningen kan förklaras med att den budgeterade beläggningen höjs från 90 % av 67 platser till 93 % av 67 platser. Totalt föreslås antal årsverken öka från 75,1 till 80,2 där ökningen består av den nya tjänsten vårdkoordinator och flera närvårdare för att hantera allt vårdtyngre klienter som tidigare vårdats vid Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Vad gäller vårddygnskostnader beräknas de uppgå till 175,68 euro på institution (170,57 euro 2019), till 204,84 euro på demens (217,28 euro 2019) och 133,32 euro på ESB-avdelningen (112,68 euro 2019). På alla dessa vårddygnskostnader tillkommer även grundavgiften som är 44,74 euro (42,33 euro 2019).

Landskapet har genom ÅHS gjort flera åtgärder de senaste åren som resulterat i att kommunerna fått utvidgade skyldigheter. I sammanhanget kan nämnas stängningen av Gullåsen, Grelsbysjukhus och demensavdelningen vid ÅHS samt den nya regleringen om klinikfärdiga klienter. Många av dessa åtgärder har gjorts utan lagändringar och frågan väcks om kravet i 121 § 2 mom. grundlagen (FFS 731/1999) att kommunerna enbart kan åläggas skyldigheter genom lag uppfylls. Denna fråga om överflytt av skyldigheter till kommunerna har även gjorts samtidigt som landskapsandelarna minskats väsentligt. Med anledning av denna överflytt av skyldigheter till kommunerna/Oasen och de minskade landskapsandelarna har Jomala kommun upprepade gånger i olika utlåtanden framhållit att Oasen tillsammans med ÅHS ska kartlägga och uppgöra ett avtal kring gränsen för sjukhusvård och de åtgärder Oasen ska utföra. Om Oasen gör åtgärder som faller inom behörigheten för ÅHS och landskapet måste ett avtal ingås där Oasen kompenseras för detta. Det bör ingå i allas intresse att minska klienttransporterna men samtidigt kan inte Oasen ta på sig kostnader som hör till ÅHS och landskapet. Genom kommunstyrelsen i Jomalas beslut § 230/29.10.2018 uppmanades Oasen därför att utreda gränsdragningen mellan sjukvård och sjukhusvård samt utreda om likabehandlingsprincipen mellan kommunerna

och kommunförbunden följs när det gäller vårdtyngden på de tre institutionerna Oasen, Trobergshemmet och Sunnanberg. Förbundsstyrelsen i Oasen gav även genom beslut § 115/14.11.2018 förbundsdirektören ett sådant uppdrag. En redogörelse av hur detta utredningsarbete har förlöpt har ännu inte delgetts medlemskommunerna i Oasen.

Genom kommunstyrelsen i Jomalas beslut § 230/29.10.2018 uppmanades även Oasen att ta fram ett portionspris för matportionerna som serveras och lyfta upp detta jämförelsetal både i budget respektive bokslut samt se över personaldimensioneringen i köket som är 6,0 årsverken.

Socialchefen förordar:

Förslaget till budget förordas men följande frågor bör klargöras:

1. På vilka avdelningar kommer de nya närvårdarna att fördelas?
2. Jämfört med bokslut 2018 så ökar personalkostnaderna vid ESB med cirka 70 000 euro utan att någon ökning i personalstyrkan sker. Vad beror det på?
3. Enligt meddelande från Oasen dnr. 621/8.4.2019 har ombyggnationen på ESB Liljan stött på byggnadstekniska förhinder så att förstoringen av avdelningen behövt senareläggas. När planeras vidare åtgärder och verkställighet av beslut FFGE § 26/14.12.2018?

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar ge följande som utlåtande:

1. Oasen ska se över kostnadsutvecklingen inom förbundet och återkomma med ett nytt budgetförslag för 2020 där kostnadsutvecklingen inte är 20,9 % jämfört med bokslutet för 2018 och 6,1 % jämfört med budgeten för 2019. Den kommunala ekonomin klarar på sikt inte en liknande kostnadsutveckling.
2. Oasen måste se över eller åtminstone tydligare motivera behovet av och placeringen av den föreslagna utvidgade närvårdarresursen om 6,26 årsverken.
3. Oasen ska speciellt se över kostnadsutvecklingen för ESB-avdelningen Liljan där kostnaderna ökar från 426 176 euro i bokslut 2018 till 522 302 euro i budgetförslaget för 2020. Detta är en kostnadsökning om 96 126 euro eller 21,34 %. Att personalkostnaderna ökar med cirka 70 000 euro utan att personalstyrkan ökar måste vara ett fel. Jomala kommun meddelar samtidigt att kommunen fortsättningsvis vill omvandla två institutionsplatser till två ESB-platser enligt tidigare beslut i Oasens förbundsfullmäktige § 26/14.12.2018.
4. Oasen ska ta fram ett portionspris för matportionerna som serveras och lyfta upp detta jämförelsetal både i budget respektive bokslut samt se över personaldimensioneringen i köket som är 6,0 årsverken.
5. Oasen ska även genomgående ändra jämförelsetabellerna i budgetförslaget för 2020 och ekonomiplanen för 2021-2022 så att bokslutssiffror för 2018 används framom budgetsiffror för 2018. Det kan hända att benämningen är fel men siffrorna rätt, oavsett måste vissa av tabellerna så som jämförelse av vårddygnpriser på sid 29 ändras.

Avslutningsvis bör framhållas att transparensen och upplägget av Oasens budgetförslag och bokslut märkbart förbättrats de senaste åren och nu bättre överensstämmer med befintliga krav.

Kommunstyrelsen beslutar även skicka en direkt uppmaning till Ålands landskapsregering att utreda gränsdragningen mellan sjukvård och sjukhusvård samt finansieringen av kommunernas utökade skyldigheter genom landskapsandelssystemet. Denna fråga ska även lyftas i samråd med kommunerna.

BESLUT:

Kommundirektörens förslag godkänns.

KST § 233/4.11.2019:

Oasen boende- och vårdcenter k.f. (Oasen) har 25.10.2019 inkommit med kallelse till förbundsfullmäktigesammanträde 15.11.2019. Jomala kommuns ombud är Tage Eriksson med Fredrik Karlström som ersättare. Vid sammanträdet ska preliminärt följande ärenden behandlas:

- 21 § Mötets öppnande
- 22 § Sammanträdets laglighet och beslutförhet
- 23 § Godkännande av föredragningslistan
- 24 § Val av protokolljusterare
- 25 § Budget och verksamhetsplan för år 2020
- 26 § Budgetändring, läkemedelsrum
- 27 § Budgetändring, inköp av ugn
- 28 § Information/diskussion
- 29 § Sammanträdets avslutande

Kallelsen inklusive bilagor har delgetts kommunstyrelsen på kommunens intranät 30.10.2019.

Trots att många medlemskommuner i sina utlåtanden bad Oasen se över kostnadsutvecklingen inom kommunalförbundet och trots att förbundet historiskt sett och i år ser ut att göra en väsentlig budgetunderskridning har inte några som helst ändringar gjorts i driftsbudgeten. I budgetförslaget för 2020 är de budgeterade kostnaderna fortsättningsvis 6 119 524 euro. Detta är som sagt en ökning med 1 057 740 euro eller 20,9 % jämfört med bokslut 2018 och 352 647 euro eller 6,1 % jämfört med budgeten för 2019. Totalt föreslås även antalet årsverken fortsättningsvis öka från 75,1 till 80,2. De enda ändringar som gjorts är inom investeringar där ombyggnationen av flygel A och D för 150 000 euro stryks samt ett anslag om 40 000 euro för utredning ombyggnad av Mattas Demens och ett anslag om 15 000 euro för brådskande investeringar läggs till.

Vad gäller ärendena ”Budgetändring, läkemedelsrum” och ”Budgetändring, inköp av ugn” föreslås en omdisponering av investeringsmedel om 20 000

euro från investeringsanslaget reparation av tak till investeringsanslaget ombyggnad av läkemedelsrum respektive en budgetändring där förbundsstyrelsens disponibla medel ändras från driftsmedel till investeringsmedel. Vad gäller ärendet ”Budgetändring, inköp av ugn” går dock inte att utläsa från förbundsstyrelsens förslag hur mycket medel investeringsanslaget ”Inköp av ugn” ska få.

Kommunstyrelsen i Jomala har genom § 185/7.10.2019 skickat en direkt uppmaning till Ålands landskapsregering att utreda gränsdragningen mellan sjukvård och sjukhusvård samt finansieringen av kommunernas utökade skyldigheter genom landskapsandelssystemet. Med tanke på den utökade vårdtyngden och de åtgärder Oasen redan genomfört och nu även utvidgar gällande hantering av sjukvård är det däremot viktigt att även Oasen tillsammans med respektive berörd medlemskommun lyfter frågan med landskapsregeringen samt direkt med Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) ifall det gäller enskilda klienter.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar ge följande direktiv till ombuden:

1. En allmän inbesparing om 119 524 euro eller 1,95 % ska göras i Oasens driftsbudget för 2020 och ekonomiplan för 2021-2022. Förbundet har historiskt sett gjort en väsentlig budgetunderskridning och även i år ser det ut som att så blir fallet. Detta medför att det utöver rena inbesparingar bör finnas möjlighet att se över befintliga anslag och på detta sätt verkställa inbesparingen i driftsbudgeten. Förbundsstyrelsen i Oasen ska redogöra till förbundsfullmäktige hur inbesparingen om 119 524 euro eller 1,95 % verkställts.
2. Oasen ges i uppdrag att under 2020 ta fram ett portionspris för matportionerna som serveras och lyfta upp detta jämförelsetal både i budget respektive bokslut samt se över personaldimensioneringen i köket som är 6,0 årsverken.
3. Ifall inte ärendet ”Budgetändring, inköp av ugn” preciseras med ett exakt anslag med medel för ”Inköp av ugn” ska ärendet återremitteras. Framöver är det även ytterst viktigt att liknande ärenden så snabbt som möjligt lyfts till förbundsfullmäktige då driftsmedel inte får blandas med investeringsmedel. Egna investeringsanslag är även att föredra.

BESLUT:

Kommundirektörens förslag godkänns.

KST § 243/12.11.2019:

BESLUT:

Kommunstyrelsen beslutar ge följande direktiv till ombuden:

1. Förbundet har historiskt sett gjort en väsentlig budgetunderskridning och även i år ser det ut som att så blir fallet. Detta medför att det utöver rena inbesparingar bör finnas möjlighet att se över befintliga anslag och på detta sätt verkställa inbesparingar i driftsbudgeten.

2. Oasen ges i uppdrag att under 2020 ta fram ett portionspris för matportionerna som serveras och lyfta upp detta jämförelsetal både i budget respektive bokslut samt se över personaldimensioneringen i köket som är 6,0 årsverken.
 3. Ifall inte ärendet "Budgetändring, inköp av ugn" preciseras med ett exakt anslag med medel för "Inköp av ugn" ska ärendet återremitteras. Framöver är det även ytterst viktigt att liknande ärenden så snabbt som möjligt lyfts till förbundsfullmäktige då driftsmedel inte får blandas med investeringsmedel. Egna investeringsanslag är även att föredra.
-

244 §

SAMMANTRÄDETS AVSLUTANDE

Sammanträdet avslutas kl. 18.55.

Besvärсанvisning; enligt bilaga:
Bilaga 1.

./.

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

FÖRBUD ATT SÖKA ÄNDRING

Vad förbudet grundar sig på

Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § kommunallagen (ÅFS 1997:73) rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet.

Paragrafer i protokollet: **241, 242, 243.**

Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom ett skriftligt rättelseyrkande enligt 110 § kommunallagen kan framställas över beslutet.

Paragrafer i protokollet: **240.**

Enligt 15 § förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996)/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut.

Paragrafer i protokollet och grunderna för besvärsförbud: -

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas samt tid för yrkande av rättelse

Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Myndighet hos vilken rättelse yrkas är:

Kommunstyrelsen i Jomala
PB 2
AX-22 151 JOMALA

Paragrafer i protokollet: **240.**

Yrkandet ska framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt. I vardera fallet räknas inte framlägnings- eller delgivningsdagen med i besvärstiden.

Rättelseyrkandets innehåll

Av rättelseyrkandet ska framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet ska undertecknas av den som framställer det.